¶ Confeſſionale ſeu libellus peroptimus beati.
Thome de aquino de modo confitendi ⁊ de puritate
conſcientie cuilꝫ confeſſori et confiteri volenti peruti
lis et neceſſarius.

52
(1)

Incipit tabula huius libri.

Confeſſio dꝫ eſſe pura ⁊ non ſuperflua.	ca.i.
Confeſſio dꝫ eſſe vera et ne ꝯditionata	ca.ij.
Confeſſio dꝫ eſſe integra ⁊ non ſimulata	ca.iij.
Cōfeſſio dꝫ eſſe plena lociqꝫ dñia determiata	ca. iiij.
Confeſſio dꝫ eſſe temporis explicatiua	ca.v.
Confeſſio dꝫ eſſe mōi peccandi narratiua	ca.vi.
Confeſſio dꝫ eſſe more in pctō examinatiua	vij.
Qualiter pctōꝝ vices debeant ſpecificari.	ca.viij.
Qualiter vana gloria diſtingui debeat.	ca.ix.
Qualiter intentio in pctō hita debeat idicari.	ca.x.
Qualiter cā pcti proprij debeat referri	ca.xi
Qualiter occaſio pcti debeat proferri.	xij.
Qualiter pollutio debeat oſtendi	ca.xiij.
Qualiter cā pollutionis debeat narrari.	ca.xiiij.
Qualiter pollutus a cōione debeat ceſſare	xv.
Quō nō ois humoꝝ fluxus pollutio dicat.	xvi.
Quō motus mētis aut carnis ſit pctm̄	ca.xvii.
Quō cogitationes ihoneſte ſint dicende.	ca.xviii.
Quō mot⁹ viſus naturalis efficiatur vitioſus	.xix.
Quō affectiones vitioſe ſint agnoſcende.	xx.
Quō verba ocioſa ſint confitenda	ca. xxi.
Qualiter hō in p̄dictis ſe debeat hr̄e	ca.xxii.
Qualiter hō ſeipſum cognoſcere debeat	xxiii
Qualiter oīm viciorum vnum eſt initium	xxiiii.
Quot dñe pcti in ſpiritum ſanctum	xxv
Quō peccatum debeat deſcribi	xxvi.
Qualis ſit libri concluſio.	xxvij.

Finit tabula.

Confeſſio debet eſſe pura

QUoniā fūdamentū ⁊ ianua ꝟtutū oīs ꝗgr̄e ac ſpūalis ꝯſolatōis pri cipiūꝯſcie puritas ac cordis mūdi cia ad ꝗꝫ ꝑcipalit̄ ⁊ ꝑcipueꝑ purā verāac itegrā ⁊ ꝑfectāꝯfeſſiōipcō rū acedit̄. Nos q̇ vocati ſum⁹ ad ſtatū gr̄e ⁊ ad acq̇rēdas ꝟtutes acvitādavitia de ſuf ficiēti ꝯfeſſiōe ac mō cōfitēdi vt decet viros ad ſtatū ꝑfectiōis electos eſt ſūma diligentia ⁊ ſollicitudine cōtinua pctōꝝ videamus ⁊ principalit̄ de mortalib⁹ ꝓ ceteris ē videndū. Cōfeſſio dꝫ eē pura. Ca.i.

EſSt igr̄ prio vidēdū ꝙ ꝯfeſſio dꝫ eē pura q̄ꝛ pctā debēt ſimplicit̄ dici abſqꝫ duplicitate ⁊ excuſa-tiōe ſicut hō credit ea manifeſta eſſe corā deo nec de bēt verba dici pallātia aut cooperātia vel minuentia pctm̄ ſicut faciūt multi magnas philaterias ⁊ hyſto-rias lōgas dicētes anteq̄ꝫ pctm̄ explicēt vt ſic ꝑ illas oſtendāt ſemin⁹ culpabiles de pctō:qꝺq̇dē pctm̄ in fi ne illoꝝ ꝟboꝝ ſupfluoꝝincludūt. Uitanda ſūt igitur ſuperflua ⁊ excuſatoria ꝟba:ſed pure dic pctā tua et ſimpliciter te accuſa Similit̄ nō dꝫ dici ꝙ cadat i infa miā alicuius aut ꝙ poſſit prebere confeſſori occaſio-nem turbationis cōtra aliquē aut materiā cōtēnēdi. Unde ſi expediret noīare pctā alterius cōfitendo ꝓ/ prima tūc talit̄ explicent̄ ꝙ nullo mōꝯfeſſor poſſit in telligere perſonam cū qua peccaſti:nec poſſit venire in noticiam ꝯplicis in pctō ſicut ſi dediſti petro occa ſionem peccandi cum peccauit non debes noīare ſed ſufficit dicē fui cā ꝯmittendi tale pctm̄ cuidā perſone

¶ Vera. Cap. ij.

Confeſſio debet eſſe vera ita ꝙ nulla falſitas di-
catur ſcienter nec aliqđ dubiumaffirmetur: ſed
certa vt certa ⁊ dubia vt dubia ſunt dicenda. Et ideo
qñ cõfiteris nõ dicas. dico culpã meã ſi feci tale quid
aut ſi dedi materiã turbationis tali aut feciſſem tale
peccatum ſi potuiſſem. Sed dic ſimpliciter Feci ſic ⁊
ſic. ⁊ appetiui ſic ⁊ ſic Habui volũtatē deliberatam fa
ciendi tale peccatũ: ⁊ non dimiſi niſi qꝛ non potui vel
quia neſciui vel quia timui verecũdiã aut penã tem
poꝛalē. Sũt tamē quidã qui neſcientes aut verecun-
dantes aut non curãtes ſpecificare pctã aperte men
tiuntur in cõfeſſione quã faciunt dicendo quedaꝫ ge
neralia ad quãdã cautelam quibus compꝛehendant
pctã omnia que fecerũt: dicunt enim dico culpã meã
de quinqꝫ ſēſibus male cuſtoditis ſcilicet viſu auditu
⁊cete. Et tamen ſi interrogarentur. de quolibet per
ſe inuenirentur non offendiſſe in altero pꝛemiſſoꝛum
maxime poſtq̄ꝫ confeſſi fuerint. Et ſic dicitur etiã de
ſeptem vitiis capitalibus cum tamē nõ offenderũt in
omnibus ſicut ſonant verba eosiũ. Talis ergo mo-
dus maxime ab his qui ſepe confitentur eſt vitandus
Sed dicant vera et neceſſaria ⁊ qimittant falſa ⁊ ſu-
perflua. Similiter ante confeſſionem diligenter ſeip
ſos examinent e dicat pꝛimo omnia viciosa ⁊ grauia
que certo ſe nouerint feciſſe. ita ꝙ ſub humilitatis
noticie aut cauſa quacunqꝫ nullatenus mentiantur.
Sed poſtea poſſũt dicere generalia ⁊ leuia que non
pñt generaliter explicare ſicut ſũt cogitatiões ocioſe

verba ocioſa negligentia ⁊ pigricia circa ordinem a
miſſo temporis detractio cordis dicendo horas vel
orando: ingratitudo beneficiorum dei. ſuperfluā cu-
ra de corpore ⁊ de rebꝰ tēporalibꝰ: turbatiōes leues
cōtra proximū: iudicium leue alieni cordis deſpectio
proximi quo ad ꝑſonam aut vitā ſiue mores. Nō cō-
tenti de omnibus que deus fecit aut facit aut fieri ꝑ
mittit. ⁊ his ſimilia que licet cūſit ineuitabilia ab aīa
infirma nō pn̄t nūero declarari ſed potiꝰ expedit ea
q̄tidie delere cū lachrimis aut per ipſā infirmitatem
aīe recognoſcere ⁊ in humilitate debita per manere.

Integra. Ca. iij.

Confeſſio dꝫ eſſe itegra vt oia pctā que habes in
memoria que oblitꝰ fueras cōfiteri ⁊ mō recor
daris itegre cōfitearis: Nec dicas ptē vni cōfeſſori ⁊
ptē alteri qꝛ nullo modo debes diuidere Hoc faciūt
illi q̄ timēt deſpici a cōfeſſore vel reputari minꝰ boni
plꝰ timētes hūanā verecūdiā ꝙ̄ diuinā offēſā: ⁊ plus
amātes laudē extriſecā ꝙ̄ itriſecā partē mētis ⁊ cōſci
entie puritatē. Sic ſi oblitꝰ es qn̄ cōfiteris aliq̄ pctā
⁊ poſtea de ſequenti vel alia recordaris ſi potes de-
bes recurrere ad eundem cōfeſſorē vt confitearis: ſi
potes habere copiam ant alium: alioquin ſufficit ti-
bi bona voluntas quod ſi nō ex oblinione ſꝫ ex malicia
ac verecūdia oblitꝰ es vel obliuiſci voluiſti confite-
ri aliqđ peccatū teneris recurrere ad primū cōfeſſorē
⁊ ſi vis recurrere ad āliumteneris ꝯfiteri oia pctā pri
us cōmiſſa ⁊ illud quod priꝰ oblitꝰ fueras ⁊ oia que
poſtea ꝯmiſiſti a p̄ma ꝯfeſſiōe fctā ⁊ teneris ꝯfiteri de

mendatio aut ſimulatione quā cōmiſiſti q₂ dediſti in
telligere confeſſori tuo ꝗ primo integre confeſſus fu
iſti. Locus Capitulum iiii.

Item cōfeſſio debet eē plena qr deb₃ cōtiner cir
cūſtātias aggrauātes pctā que ſūt loca in qb⁹
q₂ grauiꝰ eſt peccare in eccleſia aut ī loco ſacro ꝙ̄ in
domo. Et grauiꝰ ē cogitare aliqđ ī honeſtū qn̄ dicis
miſſā vel offim̄ vel qn̄ horas ꝙ̄ qn̄ ſcribis. Et grauiꝰ
ē reſpicere vel tāgere aīo ipudico corpꝰ hois ſub pā=
nis ꝙ̄ manū vel pedē: q₂ magis libidi noſa delecta=
tio eſt ibi. Et ſic facias differentiam iter locū ⁊ locū

Tempus Capitulū. v.

Tempus in quo peccas quis grauius eſt cauer
a miſſa vel ociari in die dominico vel in feſto ſo
lenni ꝙ̄ in alio die ſiplici. Et grauius eſt quopcūqꝫ
peccatū in magna ſolennitate ꝙ̄ in alio tempore: et
grauiꝰ ē nō vacare orationi vel eſſe diſſolutū in ligua
vel relaxatū ī gula qn̄ homo d₃ cōicare ī die q̄ hō cōi
cat ꝙ in alio tempore Corā quo: Ca. vi.

Grauiꝰ eſt dicere ⁊ facere aliqd corā eo q̄ p̄t ex
hoc ſumere occaſionē peccandi ꝙ̄ illud dicere
vel facere occulte. Et grauius eſt ſimulare ſe eſſe
patientem in habendo iram in corde ꝙ̄ oñdere ſe eē
turbatum ſicut eſt non dādo tñ alicui per hoc turba
tionem vel mali exempli occaſionē vt dicit greg. Et
iō non ſufficit dicere fui iratus de verbo mihi dicto
ſ₃ d₃ dicere ⁊ addere Et ſimulaui me eſſe patientē in
ꝟbis ⁊ ſignis exterioribus vt reputarer hūilis vbi
erā ſupbus: itaqꝫ illa ſimulatione addi mēdatiū ad

gerat vt de humili ꝛ pura confeſſiõe appetas conmẽ
dari certe ſi te cenſeris vulneratum non timeas in fi-
ne cõfeſionis detegere vulnus. Eſt enim ſciendu ꝙ
grauius ẽ eſſe inobedientẽ vel irreuerẽtem patri vel
matri ꝓprie ꝙ̃ illi cui nõ ſic tenetur obedientiam vel
reuerẽtiã exhibere.et grauiꝰ eſt turbare vnũ ſanctu
hominẽ aut deridere ipſũ ꝙ̃ vnũ hominẽ vicioſũ. Et
grauiꝰ ꝓuocare vnã pſonã religioſã ad aliquod pec
catũ quod ẽ cõtra confeſſionẽ eius ꝙ̃ vnã pſonã ſecu
larẽ ducere ad idẽ peccatũ. Et grauius eſt inſpicere
impudice vnã iuuenẽ et religioſã mulierẽ ꝙ̃ ſecula-
rem. Scdm beatum gregoriũ. Nõ licet intueri quon
nõ licet cõcupiſci Et ideo dico eſſe grauiꝰ illud vi-
cioſe reſpicere quod eſt grauiꝰ cõcupiſcere. Hoc idẽ
intelligo de tactu et quocũqꝫ verbo aut tactu ĩpudi-
co de cõditione pſone cũ qua peccaſti ſufficit exem-
plũ iam dictũ Non ergo ſis cõtentus dicere non bñ
cuſtodiui viſũ aut dicere conuerti pluries aſpectum
in faciem cuiuſdem perſone cu complacentia ꝛ yma-
natione impudica. Sed dic qualitatem ꝛ conditionẽ
perſone ꝛ ſi de viſu expedit ſic dicere multo magis de
verbo impudico dante prouocationem ad peccatum
ꝛ de tactu autem commotione carnis libidinoſa ha-
bita ex allocutione vel appropinquatione ad corpus
alicuius.

¶ Intentio habita in peccatis. Ca.x.

GRauius eſt facere quodcunqꝫ pctm̃ cum inten
tione prouocandi aliquem ad ſimile aut ad ali-
quod peccatum ꝙ̃ ad ſatiſfaciendum ſibiipſi tantum

vt ſi noueris defectū alicui⁹ vt facias ipm deſpici aut
min⁹ reputari: ꝑpter inuidiā tuā vel aliā maliciā aut
ſi feciſti aliquē actū cum oculis aut cum manib⁹ ver
ſus aliquā perſonam vt ꝓuocares eē ad malum ⁊ ſic
de alijs peccatis factis ſtudioſe tātū in dānū facien=
tis ſed etiā in proximi detrimentum que quidē pctā
nō ſufficit cōfiteri niſi explicētur intentiones malicio
ſe que recte aſſimilantur demonibus aiarū damnatio
nem inſidijs ſuis ꝓcurantibus pro quarū ſalute xp̄s
ſanguinē ſuum effudit: ⁊ ſunt inimici xp̄i quia ſtudent
animas perdere Item deſcenſus de pctō in peccatū
eſt diligentius perſcrutandus. Non enim eſt ita gra
ue vnum pctm̄ ſimplex ſicut illud cuius occaſione plu
ra alia peccata ſūt commiſſa. Unde ſi ſtudioſe feciſti
aliquem defectū tali modo ꝙ alius fuit culpatus de
hoc ⁊ non excuſaſti innocentem ſed ꝑmiſiſti eſt iiuſte
pati vel ſi pro defenſione vnius mendacij protuliſti ꝟ
ba i iurioſa aut incurriſti plura alia mendacia ad ꝑ
excuſatione vni⁹ mendacij vel pcti cōmiſiſti periuriū
⁊ ob hoc fuit ſuſpitio de alio vel facta iniuſta punitio
ſuper aliquem aut ortū eſt odium aut aliqua turbatio
inter aliquos. Quia hec ⁊ cōſimilia que et peccato pri
mo ſunt conſecuta debent cum primo peccato princi
palius explicari.

¶ Aduertenda eſt occaſio peccati. Ca. xi.

Similiter de circūſtantijs pctōrum non ſolū cir
cunſtantias p̄dictas vel ſimiles ſed etiam occa
ſiones et cauſas peccatorum propter quas incurri=
ſti ipſa peccata valet quia neglexiſti ea vitare ſicut

potuiſti et ſciuiſti huiꝰ modi aūt cauſe ſunt taliter di
cende ꝙ te cū ip̄is accuſes ⁊ non excuſes ſicut quidā
faciūt iponentes culpaʒ dyabolo: ſicut eua que dixit
ſerpēs decepit me Dicunt em̄ tantum ip̄e me tētauit
de tali peccato ꝙ oportuit me cōſētire nec potui me
defendere vllo mō. Sad iſta non eſt confeſſio nec ex
preſſio cauſe peccati. immo eſt excuſatio et accuſatio
dyaboli vel illius qui forte non eſt culpabilis Nō enī
omne peccatum fit ſemper ex ſuggeſtiōe dyaboli nec
omnis tentatio eſt a demone. Sed ſecūdum beatū ia=
cobum. Unuſquiſqꝫ tentatur a cōcupiſcentia ſua ab
ſtractus ⁊ illectus. Multi ergo mentiuntur dicentes
Demon me ſeduxit ad tale pctm̄ quod ſibi conſenſi.
quia ſola ſua concupiſcentia tentatus cecidi Et ideo
dꝫ dicere. Cum ſentirem me ſtimulari ad tale pecca=
tum perpetrandum fui negligens euitando occaſio
nes me incitantes ad hoc ſcilicet locū tempus ⁊ per
ſonam ⁊ fui negligens in adiuuando me cum ieiunio
⁊ oratione ⁊ alijs neceſſariis ſicut cibi ⁊ potui: Un̄
propter negligentiam et maculā meam commiſi ip=
ſum peccatum potius eligens ſeruire ſuperbie ⁊ car
ni mee hoc ſuggerenti qꝫ ſpiritui ſancto iſpiranti mi
chi ꝙ illud non facerem. Reliqui vero imponūt cul=
pam primo. ſicut fecit adā qui dixit deo. Mulier quā
dediſti michi fociam dedit mihi de ligno ⁊ commedi
¶ Dicunt enim quidam perſona illexit me rogan=
do ⁊ blandiendo et aliqua dona dando ꝙ nullus de
mundo potuiſſet ſe defendere. ſic ꝙ oportuit me fi=
naliter conuenire. ¶ Alij dicunt. Quidam dixit

michi tantum malũ de quodã ꝙ fecit murmurare de
illo et illũ deſpicere ſed hec eſt vicioſa cõfeſſio. Dic ḡ
ſic de pꝛimo Cũ viderẽ expꝛeſſe ꝙ locutio ⁊ cõuerſa-
tio cũ quadã perſona eſſet mihi inutilis ⁊ ꝑnicioſa ⁊
ſentirem effectuꝫ coꝛdis mei ad ipſam ꝑſonã aut ipſiꝰ
ad me nõ eſſe purũ nec ſcđm deũ ſed potius ſecundũ
carnẽ et i aſpectu ⁊ ipꝛeſentia eiuſdẽ haberẽ nimiã cõ
placentiã ſenſualẽ. et ex hoc ſemper haberem ymagi
nationes impudicas de illa cũ libidinoſis motibus
carnis ita ꝙ pꝛopter hec dicebã fugere eã nichilomi
nus fui ſecutus voluptatem carnis intantũ ꝙ ad ta-
lem actũ deueni cũ ea vnde me ad ipſam illaqueaui.
De ſecundo dic ſic. Audiens dici mala de aliqua per
ſona facilius ea credidiꝗꝫ crediſſem bona ſi audi-
uiſſẽ pꝛopter leuitatem coꝛdis mei ⁊ defectum carita
tis. Et quando debui compati murmuranti et excu-
ſare in coꝛde meo omnia de quo ille murmurabat ego
ſtatim murmuraui cum illo confirmando malum de
quo dicebat vel addendo ad aliud quod dicebat ac
per hoc dedi ſibi occaſionem magis murmurandi.
¶ Et nota ꝙ nõ debet quis murmurantem nomina
te nec factum de quo murmurauit nec perſonam de
qua mumurauit qñ ſcꝫ talis noĩatio eſſet in excuſatio
nem ſui vel infamiam pꝛoximi. Item ſi te accuſas de
turbatione pꝛoximi/aut de turbatione habita con-
tra aliquem pꝛopter defectum eius pꝛincipaliter non
debes expꝛimere illum defectum ne per hoc oſten-
das te habuiſſe rationabiles cauſas turbationis. et
ſic videaris minus peccaſſe aut motus zelo iuſticie

Aduertenda eſt occaſio peccati.

Sūt ei q̄ dicūt i ꝯfeſſiōe. vidi fieri talē defectū vel au diui dicere tale ꝟbū ⁊ de hoc fui valde turbat⁹ qꝛ erat cōtra honorē dei ſi cōtra bonos mores et i malū exē plū alioꝝ. O ſtulte ypocrita quid dicis. nā te ſimpliciť laudas ⁊ nichil penitus confiteris. Taces peccatuꝫ tuuꝫ quod feciſti vidēdo alienum defectū quod forte fuit graui⁹ q̄ꝫ iſte defectus alterius. qꝛ deſpexiſti pec cantem cui debebas ꝯpati/ ⁊ mētiris dicēdo te fuiſſe turbatum ꝓpter amorē dei ⁊ ꝓximi. cum tamē fueris turbatus propter ſuperbiam tuam vel quia non ha bes caritateꝫ ꝓximi que non ꝑmittit aliquem contra proximum pertubari. Sic ergo dicas videns vel au diens fieri vel dici aliquid quod iudicaui eſſe malum ⁊ forte eſſe peius q̄ꝫ fuit propter maliciam meam que non permiſit me excuſare defectum nec intentionem dicentis vel facientis ſicut poteram et dicebam non fuit mot⁹ ad cōpatiendum ei vel ad orandum pro ip̄o ſicut debui ex caritate ſed magis fui commotus ad iram ⁊ cōtra ip̄m cōtennēdo ⁊ ludificando ipſum ap petendo ſtatim punitionem eius vel hr̄e poteſtatem puniēdi eum. Et hoc accidit mihi propter duritiam cordis mei. et quia non recognoſco patientiam dei que ſupportauit me in grauioribus peccatis abſq̄ꝫ punitione ⁊ ſic de alijs. Sunt alii qui ſe clarius lau dant in confeſſioue dicentes per gratiam dei ſatis be ne me cuſtodiui a tali tempore vel citra a tali vel tali peccato. ¶ Nam bene continuaui officium miſſas predicationes et orationes meas. faciant qui vo lunt male quia intendo bene facere facta mea et me

cuſtodire a pctis meli⁹ ꝙ maioꝛ pars meoꝝ vicinoꝝ
⁊qꝛ pꝛius me permitterē occidi q̄ꝫ facere tale peccatū
et in me non ſentio alium defectum niſi quia ego ſuꝫ
ingratus de beneficijs dei nec ſū ſufficiens ad regra
tiandum deo q̇ meliberauit ab his pctis que faciunt
multi alii: O deus iſti ſūt ſimiles phariſeo qui aſcēdit
in tēplū vt oꝛaret cuius oīo fuit tota ſui exaltatio ſu
per alios. Sic et iſti que debent ſe ſimpliciter accuſa
re i ꝯfeſſione ſuꝑ alios laudant ſe narrādo bona que
faciūt. De ſuꝑbia aūt ⁊ p̄ſūptiōe que latet iterius ni-
chil dicūt. Sūt alij qui confitendo ſua pctā totaꝫ cul
pā iponūt deo. Sic enim dicunt de⁹ dedit mihi natu
ram ita peruerſā ⁊ pꝛōptamad tale pctm̄ ꝙ nō poſſū
mihi cauere. Iſti dicunt cū adam q̇ dixit Mulier quā
dediſti. ⁊ c.q.d. ſi non dediſſes mihi non peccaſſem.
Sed iſti aperte mentiuntur. Nā ſcd̄m beatum grego
Dyabolus non p̄t vincere niſi volentē cū tm̄ de ipſo
dicatur ꝙ non eſt poteſtas ſuper terrā que illius pote
ſtati valeat comparari. ergo multominus poteſt quis
violentari a cōcupiſcentia naturali. Sūt alii q̇ dicūt
fui deceptus a tali tētatiōe qꝛ deus noluit me adiuua
re cum tamen ſepe ieiunarē ⁊ oꝛarē ⁊ ad ip̄m reuerte-
rer. Sed iſti accuſant pigriciā ſuā ⁊ negligentiā qui
noluerūt vitare occaſionē peccandi ⁊ ꝑſeuerare i oīo
ne Aſſerat ei deū ipiū ⁊ mēdacē qui tamē dicit i pſal.
Clamabit ad me ⁊ ego exaudiam euꝫ ⁊ alibi Venite
ad me omnes q̇ laboꝛatis. ⁊ alibi Petite ⁊ accipietis
Et apoſtol⁹ dicit Fidelis de⁹ q̇ non patief vos tētari
vltra illud qd̄ poteſtis ſed faciet cū tētatione pꝛouen

tū. Sicſiam ergo derelinquūtur a deo qꝛ inſipide et ſi ne fide orant. nec volunt purgare ꝙ̄ ſeipſos nec perſe uarare patienter poſtulentes auxilium dei ſicut decꝫ ſed volunt hr̄e grām ſtatim ſine labore petentes etiā illā adeo nō humiliter ſed p̄ſumptuoſe tanꝙ̄ digni ac ſi eſſet obligatus deus eis dare. Orant ipſi cum ſecu ritate quadā vt exaudiant ſtatim vt ipſi volunt ⁊ nō ſicut ipſe vult ſicqꝫ putantes ipſum ducere ad auxi⸗ liandum potius ꝓuocant ad derelinquendum quia ſuperbe ⁊ p̄ſumptuoſe accedūt ad ipſum ¶ Cauſa ergo lapſus eorum eſt ſuperbia et negligentia quam debe rent ſimpliciter accuſare:

¶ Occaſiones que dātur aliis in peccando. ca. xij.

TUnc ēt in cōfeſſiōe explicande ſunt occaſiōes date aliis ad peccandū. qꝛ oīm pctōꝝ hō eſt ꝑ ticeps q̄bus occaſionē p̄buit malitioſe. Vn̄ ꝯfiteri de bes ſi malicioſe vel ignorant̄ dediſti alicui occaſionē peccādi nec noīare debes directe vel idirecte ꝑſonā cui dediſti cām ſꝫ ſola occaſio eſt dicenda. Pc̄tm̄ ve⸗ ro qđ fctm̄ ē ab alio occaſione tui p̄t dici explicite qn̄ eſt nstū cōfeſſori non ille qui fecit. Alioquin dic ſolaꝫ qualitatē delicti ſic dicendo. Feci fieri quoddam pec catū mortale vel graue ꝓpter talia v̄ba que dixi aut ꝓpter tale malum exēplū qđ dedi. Itē ſi habuiſti tur bationem cum ſocio i itinere vel in aliquo opere aut propter ſocium dixiſti male officium: qꝛ male profere bat. Non debes dicere ſocius meus me turbauit i ta li aut dixi male officium meū propter defectum ſocii mei. qꝛ ſic accuſas ſocium in cuius noticiā poſſet cō⸗

feſſor venire Dic ergo habui turbationem cũ aliquo ꝑpter meã ſuperbiam qꝛ ipſi dixi verba iniurioſa et ipſum prouocari ad dicendum mihi ⁊ ſi eſt illis culpa dic habui turbationem cum quodã propter impatientiã meã.qꝛ non ſupportare eum in caritate propter aliqua v̄ba ab eo dicta vel dixi male officiũ cum aliq̃ in tali hora ⁊ dicẽte mihi ꝯſciẽtia vt redicerem ꝑpter pigriciam meam ego non redixi

De pollutione — Ca.x.iii.

Si habuiſti pollutionem carnis vigilando dic cãm expreſſe ſi dormiendo dic cauſamquã de diſſe te crediderıs. Cauſe poſſunt eſſe cibus et potus intẽperantia rei p̄cedẽtis aut alio modo aut ſi dicendo ipſũ propterea nõ dabis intelligere confeſſori numerum dierũ p̄teritorꝫ cogitationes inhoneſte habite ante dormitionẽ quas explicare debes modeſte potiſſime quando ſomnia ipſa precogitaſti. Nec ſunt recitanda ſomnia vitioſa inhoneſta niſi ante cogitaſſes ea aut poſt ſomum cum delectatione ⁊ mora ⁊ motu carnis cogitaſſes.⁊ hec ſũt dicenda tanq̃ cogitata magis q̃ ſomniata. Si vero ſomniaſti hr̃e aliquẽ actũ ĩpudicũ cũ ꝑſona ad quẽ habes ſẽſuãlẽ affectũ aut quem conſperiſti oculo ĩpudico hoc debes exprimere vt cãm illiꝰ ſomniĩ.qꝛ homo plus in talibus delectatur ⁊ multi poſt ſomum gaudent ſe talia ſomniaſſe vbi vero nõ fuerit aliqua de predictis cauſis vel ſimilibus nichil de ſomnio eſt dicendum quia nulla culpa eſt ibi ⁊ tunc ſufficit dolere in corde.et ad quietandum conſcientiam potes dicere habui ſomnium ĩ ho

neſtum cui ſi dediſſem cauſam quam neſcio:tunc di-
co meam culpam.

De cauſis pollutionis. ¶Ca.xiiij.

SEcundum ſctōs patres triplex eſt cauſa pollu-
tionis nocturne ¶Prima prouenit ex voracita-
te gule ⁊ ſupabundantia cibi ⁊ potus que eſt diligen-
ter examinanda ab illis qui vocati ſuut ad ſpirituale
exercitiū. Nā qñq; accidit aliquos relaxari in gula-
nimis aliquo tpe ⁊ qñ abſtinent polluuntur in ſōnis.
Credunt ꝙ hoc non accidat ex culpa immoderentio
ſed potius ex debilitate vel neceſſitate nature. Sed
errant qr debeant cauere ⁊ iudicare ne veniret ex ni-
mietate ſaturitatis p̄terite. Nō eni per voracitatem
⁊ ingluuiē congregatū fuerat in medullis neceſſe eſt
vt aliqñ per pruritū vel per inſēſibilitatē corporis ie-
iunio afflicti egerat:ita ꝙ nō ſolū abſtinēdū eſt a deli-
catis cibis. Verū etiam a vilibus ⁊ cū equali ꝯtinen-
tia tēperandū:immo panis ⁊ aque ſatietas eſt timen-
da vel poſſit in nobis acq̄ſita puritas ꝑmanere. Iſti
ergo q̄ nondū equalis ꝯtinentie ⁊ moderantie gratiā
ſunt adepti non nimis perfectam pollutionem ꝯſide-
rant que ipſis etiam hoībus abſtinētibus ſic accidit
¶ Scd'a cauſa eſt quando p incuriā aut imunditiā
mētis elabit' Nam ſpiritualibus exercitijs vacua ⁊
diſciplinis interioribus non intenta ſenſu corporis
per vanas ⁊ immundas cogitationes euagatur. Ex
quibus merito culpe eliciuntur humores ⁊ ideo vo-
lentibus obuiare neceſſe eſt priuare:⁊ hanc cauſam
eradicare valet mentis torporem excutere ⁊ ſenſus

refrenare ne mēs ad vana et noxia diſcurrat:et illis
aſſuefacta exceſſibus ad immūdiſſima incitamēta lu-
xurie ſomniās perturbatur. Pꝛedicta ergo negligē-
tia acquirendi mundiciam et euitandi imūditiā i cō-
feſſione puriter explicetur. ¶ Tertia cauſa poteſt eē
illudentis inimici iuidia. Nā ſua iuidia ſepiſſime pol
lutio pꝛocurat̄:dū eni videt ſanctū virū qui ꝑ ſolici-
tā victus moderationē et itegrā et ꝑfectā ac frequē-
tē pctōꝝ cōfeſſionē ꝑpetuā mūditie puritatem acqui
rere:conat̄ eiꝰ ꝯcientiā perturbare maxime diebꝰ il/
lis ꝗbus conſiderat diuino aſpectui cōplacere fluxꝰ
illiꝰ omiſſione poluere vt ſic a ſancta cōione retraha-
tur quibuſdam vero contingere dicitur ex debilita/
te nature que non eſt ita foꝛtis et valida ſicut antiqui
tus dicitur extitiſſe hanc cauſam poteſt quis in ſeip/
ſo aduertere qñ in illo turpi modeꝛamine victus fre
quentis ſolito polluitur abſqꝫ turpi ſomni interuen-
tu:ſicut ego quoſdam cognoui hac peſte certis tpi-
bꝰ ter et quater in ebdomada foꝛdidari q̄uis nō mi
nus pꝛedicte illuſione poſſit aſcribi.

¶ Qualiter poſt pollutionem licet vel nō licet acce
dere ad diuina: Ca.xv.

SEcūdū ſāctoꝝ patrū ſētentiam vigilāti cir
cū ipectōe cauēdū ē ad cōionē ſalutaris cō
uiuii accederē tꝑe q̊ ſētimꝰ nos ſōnij illuſiōe
pollutos Sꝫ ſi hoſtis inuidus taliter mēti noſtꝛe illu
ſerit vt nobis celeſtis remediȷ ſubtrahat medicinam
dummodo nullus repꝛehenſibilis iteruenjat pruꝛitꝰ
aut oblectionis aſſenſus ſi fluxus iſte fuerit naturali

neceſſitate profuſus aut impugnatione hoſtis antiq̄
ꝓcuratus ꝛ abſq̄ ſenſus voluptate deduct⁹ debem⁹
ad gratiam ſalutaris cibi nihilominus accedere cōfi
denter. Quod ſi creditur eueniſſe occaſione vicioſa
de illa dꝫ ſe humiliter ſubtrahere ab altari ne ī nobis
ꝟificetur ſnīa apl'i. Qui manducat ꝛ bibit indigne iu
diciū ſibi manducat et bibit nō diiudicās corp⁹ dn̄i
id eſt nō faciēs differentiā inter ꝑceptionē cibi cele-
ſtis ꝛ carnalis nec iudicās ip̄ꝫ corpus dn̄i eſſe tale q̄
nō niſi pura mēte ꝛ carne liceat māducare. Et iō ſub
infert apoſtol⁹ Ideo iter vos multi īfirmi ꝛ ībecilles
ꝛ dormiūt multi quaſi diceret. Multi ex hac p̄ſūptio
ne ꝛ manducatiōe idigna ſpūaliter infirmāt et ſonno
mortali dormiūt multi per pctm̄ q̄ꝺ ex ipſa idigna mā
ducatione ꝛ aſſūptione incurrūt: ꝓbet aūt id eſt exa
minet ſeipſum hō anteq̄ꝫ ſacramentum ꝑcipiat ꝛ dili
genter ſe videat vtrum ſit mundus vel immuudus:
vtrnm deuotus vel indeuotns: virum reuerens vel
irreuerens: vtrum timēs vel preſumens accedat. Eti
am ſi cert⁹ ſit vel certum ſe putet q̄ nō vicioſe ſit pol
lut⁹ vel aliquando tali pctō infectus Non eni dꝫ vo
lens iſtū celeſtē panē ſumere eſſe cōtēt⁹ ſe non habe-
re pctū mortale neq̄ꝫ precedenti nocte vicioſa occa-
ſione fuiſſe pollutū: q꜡ lꝫ hec duo quemlibet reddant
ipſo cibo idignū alia cū plura ſunt quib⁹ ſe homo dꝫ
ab hoc ſubtrahere reuerenterq̄ꝫ explicare nō audeo
q꜡ a ſctis et doctoribus ipſa expreſſa non reperiatq̄ꝫ
illuſtratione gracie dei ea ſimpliciter relinquēdo de
creui. Id taineu quod pro me ipſo retineo eſt ner-

bum illius qui hoc inſtituit ſacramentum quem non
credo illud fruſtra ꝓtuliſſe. Dicit enim. Hec q̃tienſcun
qꝫ feceritis in meam cõmemorationẽ facietis. Ex q̃
quid eſt ꝟbo arguo michi ipſi ꝙ quotiẽſcũqꝫ id volo
agere quod iſte inſtituit ⁊ modo predicto reliq̃t neq̃=
q̃ꝫ ſũ remorſu ꝯſciẽtie ac ꝑiudicio aīe ⁊ meo ad iſtud
poſſe accedere niſi ꝑmorata ipſi⁹ iſtituẽtis caritate
ac ei⁹ paſſione ⁊ morte. In cui⁹ memoriã ꝑpetue re/
colẽdã illud ſacramentũ debere cõfici ⁊ ꝑticipi ipſe
clare aſſeruit ⁊ minuxit. Cõſideras inſup circa hui⁹
ſacramenti primordia lotionẽ pedũ factã nõ abſqꝫ mi
ſterio ⁊ ſacramento ibiqꝫ dictũ fuiſſe a dñō. Si non
lauero te non habebis ꝑtẽ mecũ. Agnoſco ꝑ hoc ⁊ iu
dico non ſine preſũptionis ⁊ grauis offenſe pericu
lo aliquem velle haber e ꝑtem ſecum ipſum ſacramẽ=
tũ ſumendo nõ ꝑhabita alicui⁹ ſpiritualis gratie lo
tione quãquidã lotionem non ſolum per compũctio
nes ⁊ lachrimas puto fieri verumetiam ꝑ interiorem
mẽtis deuotionẽ ⁊ fidem in qua ipſe dñs vocat ⁊ iui=
tat aiam ⁊ trahit ⁊ quodãmõ cogit ad ipſũ cibũ ãge=
licum ⁊ celeſtem. Unde ⁊ ipſe dicit illis quos lauerat
Jam mundi eſtis propter ſermonem quem locut⁹ ſũ
vobis. ¶ Non dicit propter aquam qua loti eſtis ſed
propter ſermonem. Hoc autem eſt verbum fidei qd̓ ꝑ
dicamus ſecundum apoſtolũ. Unñ in actibus apoſto
lorum legitur fide purificans corda eorum. Hãc aũt
deuotionem ⁊ fidem celebrantis ſeu ſacramentum ſu
mentis credo eſſe illam qua celebrat et qua facit ip=
ſũ ſacramentum percipi cum effect⁹. Sicut ⁊ verba

xp̄i ſunt illa quib⁹ conſecrat̄ ⁊ traſubſtātiatur panis
et vinū i coꝛpus xp̄i et ſāguinē quam quidā deuotio/
nē voco dei gratiam que p̄uenit et diſponit ſubſeq̄r ⁊
infūdit. Ad hoc ergo ſacramentū cū inſtētia fruentis
et aſſidue oꝛationis pꝛocurremus modo pꝛedicto vo
cari a dn̄o valet pꝛehabita ipſi⁹ memoꝛia atq̧ cōpū=
ctionis et deuotionis ⁊ fidei locutiōe ad que prepa=
rari nos oppoꝛtet per mentis ⁊ coꝛpoꝛis mundiciam
et per lingue ac ſenſuum refrenationē ⁊ per noſtraꝝ
paſſionum continuam moderationem.

De fluxu libidinis. Ca. xvi.

Petermittendum quoq̧ non eſt quod q̄buſdā cō/
tingit interdum conſcientie dubietas ⁊ p̄turba/
tio magna. Unde ipſe vigilantibus abſq̧ vlla cūmo
tione carnis et cogitatione immunda: humoꝛ quidā
per membꝛum ſecretum egreditur ſiue delectatione
et quaſi inſenſibiliter ita vt multi de hoc aliter non p̄
pendant niſi cum pannos ſenſerint madefactos Cu
ius cauſam aliqui ignorantes turbantur ⁊ errant pu
tantes ſe eſſe pollutos: et ideo ſciendum eſt q̄ illius
humoris effuſio non eſt pollutio: quia vt dicunt me/
dici ſine libidinoſa delectatione ⁊ carnis motiōe nul
lus poteſt pollui vigilendo. Ad ipſius tamē effuſio/
nem humoꝛis videtur naturalis conditio cauſā exhi
bere pꝛimariam ſed deinde ad quod natura diſponit
cauſa vitioſa ⁊ ineuitabilis perficit ⁊ conſumit. Qui
buſdam hoc pꝛouenire agnoui pꝛopter ſolam pꝛeſen
tiā et allocutionem perſone alicuius i cuius aſpectu
habui cōplacentiā ſenſualem ⁊ vanā ſeu ad quā ioꝛdi

nato amore afficitur aut per tactum impudicum le-
uē aut imaginando aliquos actus īpudicos fortiter
et moroſe. In his enī caſibus et aliis ſimilibus multi
inueniuntur habere calefactiones et cōmotiōes car
nis libidinoſas dicuntqꝫ humorem emittere velit no
lint coartati: Sed eas cauſas et ſimiles que ſūt ineui
tabiles dꝫ fugere et euitare pro poſſe maxie q̄ ſentit
de ſe hoc paſſionatum ſeu ad hoc naturaliter inclinā
tū ſiue ex vitio mentis ſiue ex debilitate nature ⁊ qui
occaſiones hmōi nō euitauerit iuxta poſſe relinquēdo
amicitiā ⁊ familiaritatē ꝑſonarū ad ꝗs inordinate
afficitur fugiendo ēt allocutiones ⁊ aſpectū ꝑſonarū
lꝫ nō credāt ipm̄ perdictā effuſionē peccare mortalit̄
niſi forte aliter ꝯcupiſceret aut īpudice tangeret per
ſonā que eſt cauſa iſtius defectus: tn̄ credo cū gra ui
ter peccare ⁊ magno pc̄ti mortalis periculo. Et ideo
conſiliū do tibi ꝙ abſqꝫ dilatione moroſa ipſe ſibi vio
lentiā faciat in hac parte fugiendo perſonas hmōi
atqꝫ cum eis oportunitatē loci et tēporis euitet: hic
itaqꝫ p̄dictus fluxus q̄ a quibuſdam vocatur libido
ſi poteſt euitari ipſius occaſio ⁊ ſtudioſe non euitat̄
ē oīno cōfitēdus cum ſuis occaſionibus ⁊ negligēiia
habita circa ipſas Si vero cōtingat ex cauſa que vi-
tari non poteſt ſicut quando audiūt̄ verba īpudica
a caſu vel loqt̄ cū perſona vel ſedet iuxta eā de cuius
p̄ſentia habet cōplacentiam vanam ⁊ ab ea ſeparari
non valet in his ⁊ ſimilibus credo ſufficere ꝙ tam de
occaſione habita ⁊ in potentia vitandi q̄ꝫ de fluxu
illius libidinis dolor eſt ſimpliciter habendus: qꝛ tn̄

dubitare in talibus que ſpectant ad conſcientie puri
tatē eſt quandoq; valde proficuum poteris hoc con=
fiteri propter quietudinem mētis et pacem q̃uis ex
pedire non credam.

¶ Cōplacentia habita in memoria pcti. Ca. xvii.

S Ciēdū eſt q̄n cogitas de iniurijs et p̄ceptis
et i illa mēoria turbaris intra te cū aliq̄ mo=
ra: et appetis vīdictā fieri āt factā eſſe aut do
les ꝙ nō fuit facta ꝑ te aut per aliū āt imaginaris ali
q̄d facere aut aliquē motū tenere aīo vīdicatiuo. hec
oīa ſunt ꝯfitēda et alia quecūq; ſimilia ſi ſētis i mente
tua ratiōe iſti⁹ iīurie appetitū vīdicte Si aūt reme=
morādo mala p̄terita que feciſti non haberes dolorē
ſ; poti⁹ delectacionē i eis et ꝓpt̄ hāc delectationē fa
cis morā ibidē nō credo expedi re ꝙ ſpecifices ipſa
pctā mēorata ſi alias integre ꝯfeſſ⁹ es Et ſi habuiſti
aliquā delectatiomē i mēte ſufficit tibi dicere Mihi
venerūt ad memoriā quedē vīdicte vel iīurie q̄s feci
vel quedā pctā grauia que cōmiſſi de qb⁹ nō ſolū nō
habui dolorē itali cogitatiōe ſ; de ipſis cū multa cō=
placentia cogitaui. Et ſi tibi aliud occurrit in carne
vel, in mente propter dictam complacentiam qḋ tibi
videt̄ aggrauare pctm̄ ipſū etiā debes ꝯfiteri. Ver/
bi gr̄a. Si de pctō luxurie per te facto habuiſti mēo/
riā et de hoc habuiſti motum carnis et plenitudinē
quia ipſum pctm̄ nō feciſti pluries vel cum pluribus
Tūc ei ſic debes dicere. Et imaginationem quam
habui de qḋdā pctō luxurie habui motū carnis ⁊ cō
placētiā i mēte ⁊ appetiui illud feciſſe multotiens ⁊

cum multis perſonis Et ſi nō oportet te indicare cō
feſſori te iā feciſſe illud pctm̄ niſi forte alias idicaſſes
eidem ⁊ niſi pro maiori hūilitate ⁊ merito velis ipm
ei ſimiliter explicare. Si aūt recordaris te habuiſſe o
portunitatem faciendi aliqđ peccatū qđ nō feciſti et
i ipſa recordatione non gaudes te euaſiſſe illud pec
catū nec regratiaris deo. qꝛ cuſtodiuit te ab ipſo ⁊ ab
ſtulit oportūitatē ⁊ volūtatē faciēdi ipſa oia iſta ſūt
pliuꝰ referāda: Videt eni hec magna igratitudo et
pcti cōmiſſio voluntaria Sed ſi in p̄dicta recordatio
one peccatorū ⁊ maxime carnalium non poſſes vita
re cōplacentiam ⁊ motus carnis dū velles eā ſtudio
ſe recolere ⁊ eſſet cauſa teipſum excuſandi ad compō
ctionem ⁊ dolorem. Conſulo tibi ꝙ non ea ſpecialiť
recolas nec etiam alia peccata que nō potes ſine cō-
placentia recolere ſicut eſt vindicta facta per te vel
per alium de inimico tuo aut dannum vel mors ſi quē
occidiſti. Debes ergo omnia peccata tua ſi vis con-
fiteri generaliter ſub duobus ſcilicet ſuperbia ⁊ dele
ctatione carnis confiteri dicendo ſi corde meditādo
⁊ ore proferēdo dico meam culpam de ſuperbia quā
habui contra deum ⁊ proximum iraſcendo inuiden-
do alios prouocando mundi gloriam appetendo pro
ximos iudicando dei creaturas contemnendo: me-
ipſum bonum reputando ⁊ alios vilificando de dei
operibus ac iudicijs et eius permiſſionibus murmu
rando bonas eiuƷ inſpirationes ⁊ omnia eius bene
ficia negligendo impetus vicioſos ſectādo blaſphe
mando ⁊ nomen dei in vanum proferendo ⁊ linguā

tuā cōtra veritatē ꝑ mēdacia ⁊ ſimulationes perdu-
plicitates ⁊ adulatiōes. per iuramenta et multa alia
ꝟba vicioſa laxādo ocioſe ⁊ accidioſe viuendo de me
nimis cōfidendo ⁊ de fide dubitādo et de oculis dei
operibus rationem preſumptuoſe querendo pluſq̃
opʒ ſapere de deo ⁊ de proximo et de hoc ſeculo ſcire
cupiēdo grām dei non humiliter affectā do dona dei
occultando temerarie prophetando nō in ꝟitate ſed
in yppocriſi ⁊ falſitate coram deo ⁊ hoībus ambulan-
do. Et multa alia per ſuperbiam mentaliter ⁊ corpo
liter exercēdo poſtq̃ cōfeſſus eſt dic in aīo tuo marie
qñ te vides morti proximum. O anima mea egreſſus
tuus appropinquat et ꝓpe eſt terminus tue ſuperbie
⁊ prope eſt finis delectationis huius mundi ⁊ miſe-
rie carnis tue quas delectationibus corporalibus ꝑ
tuliſti plus ipās amandoq̃ deum plus complacēdo
q̃ tibi plus laborando pro ipſa q̃ ꝓ te/plus obediēs
eius concupiſcentiis q̃ diuinis inſpirationibus ⁊ cō
ſiliis ſcilicet dū cōtempſiſti ſatiſfacere ſibi in delecta
tionibus gule et luxurie multis ⁊ diuerſis modis ope
re ⁊ voluntate atq̃ ſatiare eius viſum auditum tactū
et odoratū q̃tum et qualiter potuiſti. ¶ Conſenſiſti
amore ipſius carnis amittere maximam partem tui
temporis ſuperflue dormiendo: ⁊ occupando in ni-
mia curā et ſollicitudine rem tēporaliuʒ ⁊ corporaliū
te exercendo plus propter auaritiam ⁊ delectationē
q̃ propter neceſſitatē. Cōſēſiſti eius pigriciei quam
habuit ſemꝑ ad operandū bonum ⁊ eius ſollitudini
quam habuit ad perangendū malum qd potuit i his

fuit vita mea in his expendi tempus' meũ. Ubi ergo
o vanitas mea; ⁊ ſuperbia mea quo perrexiſtis dele-
ctationes mee carnis. quid mihi attuliſtis quid mihi
reliqſtis pro ſubiectione ⁊ obedientia qua vobis tot
annis deſeruiui pro vobis computaui: vitam eternã
Amiſi deũ ac aqſiui infernũ perdidi gaudia infinita
⁊ lucratus ſũ lamenta eterna priuatus ſum ſocietate
ſctõꝝ ãgeloꝝ ⁊ merui fieri ſocius ciuiũ infernoꝝ. Con
ſidera ergo o aĩa mea qualẽ te fecit de⁹ q; ad ymagi-
nẽ ⁊ ſimilitudinẽ ſuã ⁊ mõ ſic eſt denigrata pctis nec
aliquã virtutẽ ĩ te agnoſcis. Cõſidera ĩ te ymagineꝫ
tẽtatoris tui q̃ te depinxit colore ſuꝑbie gule luxurie
auaricie vane glorie ĩuidie ⁊ accidie ⁊ ĩ gratitudinis
⁊ negligẽtie odij ⁊ vindicte tibi ĩ ſuaſit cõtemptũ dei
⁊ apposuit amorẽ ſeculi te ĩduxit ꝯtra ꝓximũ ad mur
murandũ iudicandũ decipiẽdũ cõtẽnendum detrahẽ
dũ et alios defectus põderandũ. ⁊ tua vicia grauia
nõ videndũ Non video igitur o aĩa mea niſi vt ꝓuo
ceris ad gemitum fletũ planctũ triſtitiam ⁊ lamentũ
et clames humiliter ⁊ feruẽter ad dñm. Dñe ne in fu
rore tuo. ⁊ c. Miſere mei deus. ⁊c.

Qualiter cogitatiões ĩhoneſte ſũt ꝯfitẽde. ca. xxiiii.

Plerilq; dubitant ſi cogitatiões in honeſte ſint c
teri⁹ explicãde credo ꝙ hoc facere ſit puritatis
⁊ perfectionis ⁊ magni meriti ſed non credo eſſe ne-
ceſſitatis ſemper niſi quando ex nimia mora facta in
cogitatione illa homo ſentiret ſe ĩclinari ad faciẽduꝫ
⁊ perficiẽdũ cogitatũ ſi haberet oportunitatem quaꝫ
vellet aut ſi polluetur ex illa vehementi cogitatione

De cogitationibus inhoneſtis.

moꝛoſa.aut ſi inoꝛdinate afficeretur ad aliquã perſo-
nam ⁊ ipſa multũ moleſtaretur i cogitatiõe habendo
motus carnis ⁊ ymaginãdo hr̃e aliquos actus impu
dicos cũ ipſa perſona. Hũc eñ affectum inoꝛdinarũ
debes expꝛimere cũ cogitationibus et motibus car-
nis ꝓcedẽtibus ex ipſo affectu dicendo ſic habui af-
fectum ſenſualẽ ⁊ inoꝛdinatuꝫ ad quãdã mulierẽ vel
quẽdã inuẽtalis cõditiõis.⁊ hũc affectũ cõcepi ex cõ
placentia habita i aſpectu ⁊ collocutiõe ac pñtia coꝛ
poꝛali ipſius.de ipſa vel de ipſo habui tot vicibꝰ aut
multotiẽs ymaginationes turpes reſpiciẽdo eũ ocu
lis coꝛpoꝛis vel mentis vel faciẽ vel aliam parteꝫ coꝛ
poꝛis eiꝰ. Et ymaginãdo cum ipſa perſona hr̃e ãple
xus et oſcula vel talẽ actum impudicum ⁊ i his fecit
moꝛã per magnũ ſpaciũ habẽdo ibi motus carnis li
bidinoſos. Et ſpecialit̾ accidit mihi inoꝛatione exiſtẽ
do aut miſſã dicẽdo.et ſemper fui negligẽs laboꝛare
ꝓ poſſe ad expellendum talia per potentiã ꝓpter ni-
miã delectactionem quam hẽbã ibideꝫ nec curauiꝗ̃
tũ potui refrenare oculos ab aſpectu illiꝰ perſone qñ
habui pꝛeſentiam eius. Quicũq; igitur tales et tali
modo cogitationes et afflictiones expꝛimeret vicio-
ſas ab eis cito liberaret̃ dũmõ cũ tali ꝯfeſſione cõmu
taret oꝛationẽ ⁊ cuſtodiã ſenſuũ.qꝛ demõ nõ põt ſuſti
nere humilitatẽ pure ꝯfeſſiõis cũ ſit ſuperbus et im-
mundꝰ ⁊ omnis humilitat' s' et mũdicie inimicus. Et
ideo non eſt melioꝛ via et facilioꝛ ad euadendũ terta
tiones ſuperbie et luxurie ꝗ̃ omnes cogitationes
vicioſas cum inis circunſtantiis concurrentibus in

carne vel in mente ſepe et clare detegere cōfeſſori. Et
tociens exprimere/quotiens renouantur.

¶ De motibus carnis Cap.xix.

Sciendum eſt ꝙ motus in carne qui non ꝓuenit
ex cogitatione impudica abſꝗ voluntate et ſi
ne cauſa ſcꝫ vſus vel auditus ſine aliqua cā extrin=
ſeca inhoneſta ſine dubio prouenit exnimia repletio=
ne prius facta in cibo et potu. ¶ Quidam tamen pu=
tant ꝙ proueniat ex nimia vigilia quod p̄t eſſe maxi=
me quando cōſtat eis ꝙ non prouenit ex aliqua cā p̄
dicta. Et ideo oportet hominem eſſe par cū in dicta
quo ad qualitatem ⁊ q̄titatē quādo de talibus mole
ſtatur contra voluntatē et diſplicētiā ſuam. Nam iter
corpus oritur cauſa quia ſecundum hyeronimum.
Venter et genitalia ꝓxima ſūt ⁊ hoc intelligo quan
do non a cauſa exteriori. Et tunc oportet cauere ipſū
ab aſpectibus et pollutione et ab approximatione ꝑ
ſonarum in quarū preſentia ſentit ſe ſenſualiter dele=
ctari. Alioquin ille qui videtur motus naturalis fie=
ret vicioſ⁹ et q̄uis ſit ſecurum confiteri tales motus
precedentes ſine cauſa vicioſa quorum intemperan=
tia videtur cauſa dum tamen per ipſos non turbetur
amor et deſiderium puritatis in corde corporalis ca=
ſtitas non maculatur Si vero procedunt a cauſa vi=
tioſa confitende ſunt cauſe locus et temp⁹ et mora cō
tra in eis ⁊ vices motuum ſicut ſupra de circunſtan=
tiis peccatorū dictū ē Nō eñ ſufficit generaliter dice
re culpam de motibus ſed debes dicere ſic Dū eſſem
in eccleſia vel in oratione vel dum audirem miſſam

pꝛedicationē cogitaui talem actum turpem. aut ha-
bui memoꝛiā alicuius perſone in cuius aſpectu iam
habui vanā complacentiā aut inoꝛdinatum amoꝛem
aut aſpexi in eccleſia talē perſonā cū ꝯplacētia impu
dica cuius cauſa habui motus carnis impudicos to
tiens ꝛ per tantā moꝛam. Et ſi dixiſti illi perſone tibi
gratioſe aliqua verba ꝓ luxuria feciſti aliquod ſerui
tium malitioſe. vt ſcilicet haberes cōplacentiā libidi
noſam ꝛ motus carnales per maioꝛem moꝛam totum
confiteri debes. maxime ſi verba non dixiſſes aut ſer
uitium non feciſſes ſic pꝛolixe niſi de iſtius pꝛeſentia
delectationem habuiſſes.

¶ De periculo familiaritatis duarum. Ca.xx.

Quoniam multi videntur negligere vt agno-
ſcant affectiones ſuas vitioſas et per cōſequēs
non curant confiteri cum tn̄ diligenter ſint perſcrutā
de et cum ſuis vicijs oꝛientibus ex ipſis expꝛimende
ideo pꝛetermittere non itendo. qꝛ multi nimis afficiū
tur ad ſeipſos qdā ad aliquas ꝑſonas qdā ad hono
res. qdā ad diuitias tēpoꝛales Et qꝛ hec ſūt ſicut mu
rus inter deū et animam ideo nullus hoīm habēs ali
quid de pꝛedictis poteſt in via dei ꝓficere nec habere
purā oꝛationem. Et maxime qn̄ eſt carnalis affectio
ad perſonam. et de hac intendo modo loqui Nam ta
lis affectio multos ſpirituales ſub ſpecie amicitie ſpi
ritualis a ſtatu oꝛationis impedit ꝛ impediuit. hec
eſt inquietudo mentis peſtifera oꝛationem mentis et
oꝛis inficiens et diſpergens et affectus contrarios
oꝛationi mente generat et exercet. ¶ Nam ſicut

oratio pura mētē purificat illuminat letificat con for-
te etiam impugnat. ſic carnalis affectio ⁊ immunda
mente īficit ⁊ obſcurat cōtriſtat debilitat ⁊ deſiccat et
corpus eiuſdē maledictionis implicatur. Et quoniā
de ſpiritualibus loquor ꝓpter quas iſta ſcribo noue
rint ipſi ꝙ lꝫ carnalis affectio ſit omnibus periculo-
ſa ⁊ dānoſa eis tamē ꝑnicioſa ē magis maxime qn̄ cō
uerſat cū perſona que ſpiritualis videtur. Nam ꝗuis
horum principiū videatur eſſe purum frequenstamē
familiaritas domeſticum eſt periculoſuꝫ delectabile
detrimentum ⁊ malum occultū bonuꝫ colore depictū
que quidē familiaritas ꝗto plus creſcit tanto plus in
firmatur principale motiuum et vtriuſqꝫ puritas ma
culat. Nō tamē de hoc ſtatim perpendunt. qꝛ ſagitta-
rius a pricipio non mittit ſagittas venenatas ſed ſo
lum aliqualiter vulnerantes ⁊ amorem augmentan-
tes. At tātū vero i breui deueniunt vt iam non velut
angelos ſicut inceperāt ſe inuicē alloquātur ⁊ videāt
ſed tanqꝫ carne veſtitos ſe mutuo ītuant ⁊ ſentiāt mē
tes quibuſdam commedationibus ac verbis blandi
torijs et adulatorijs que videntur ex prima deuotio-
ne procedere. Exinde vnus incipit alteri⁹ appetere
pn̄tiaꝫ corporalem quia forma vel ſpecies corpoꝝ in
vtriuſqꝫ mente concepta incitat eos ad volendū pn̄-
tiam corporalē quia inſit eis preſentia mentalis. Sic
qꝫ ſpiritualis deuotio paulatim cōuertitur ſin corpo
ralem ⁊ carnalem. Et ſic ipſoꝝ mentes que ſolebāt i
oratione cum deo abſqꝫ intermedio loqui nunc inter
ſe et deum alter alterius ponit corporalem effigiem

quē velāt ⁊ ob tenebrāt ponētes ſub ipſis faciem dei
cum facie creature. ⁊ non minus hoꝛrendum eſt cum
hi pꝛopꝛiū erroꝛem percipere et emendare debent vt
in tēpoꝛis potius nutrimentum erroris totum illud i
dicant ex maxima caritate pꝛocedere cuiꝰ merito pu
to et ſibi inuicem mētes referunt ꝙ in oꝛatione vnus
alteri pꝛeſētatur magis ei delectabile ac ſi pꝛo ſe in⸗
uicem oꝛare cogātur gratia et virtute diuina ac per
hoc cōſolationē ſimpliciter ſenſualē quam habent in
illa repꝛeſētatione de ſe iuicem facta in oꝛatione pꝛe⸗
dicta eſtimant et affirmant ac aſſerunt eſſe ſpiritualē
gratiam et diuinam. Quales autem illuſiones reci⸗
piant a ſagittario ſupꝛadicto ſpūaliter mulieres que
cito fidem adhibēt illuſioni mētali eſſet hoꝛribile et
quaſi impoſſibile declarare. Senſiunt namqꝫ in occa
ſione pꝛefata ⁊ repꝛeſentatione mētali caloꝛem quen
dam ignitū a ſagittario illo iactatuꝫ. queꝫ credunt et
dicunt eſſe ignem caritatis a ſpū ſancto tranſmiſſum
volentem cōiungere ſpiritum vnius ſpiritu alterius
vinculo caritatis cum tamen ſit ignis libidinoſi amo
ris ut ſequentur manifeſtant ⁊ inde liberant ſe tan⸗
ꝙ ſpūaliter vnitos poſſe ſecurius ſepius aut pꝛolixꝰ
ſimul loqui atqꝫ in hoc tempus non peꝛdere ſed lucra
ri. pꝛoinde modos inſolitos ⁊ cautelas mirabiles ad
inueniūt qͥbus pꝛocurant ſimul colloqͥ ⁊ frequenter
allegantes vnus alteri cās vtilitate vel neceſſitate de
pictas cum tamen in veritate nihil aliud in cauſa ni
ſi onus cui ratio omnis iam ſuccumbit. ¶ Sic itaqꝫ
carnali concupiſcentia ſeu complacentia excecati

tempus quo olim cõſueuerant in oratione expende=
re ac ſpiritualiter occupare nunc in huiuſmodi fami=
liaribus ⁊ colloqͥs perdunt. Et ſic quod dolẽdum eſt
abſolutiones diuinas pro carnibns commutantes.
Amõ igitur niſi mora ſerotina cogente aut alia ine
uitabili cauſa non pñt abinuicem diſcedere ⁊ tunc in
uite et triſtes diſcedunt. Hec autẽ triſtitia eſt certiſſi
mum iudicium ꝙ carnis vinculo ſunt allegati. Et ꝑ
hec viſitationes ⁊ conſolationes diue a carnalibus
dyabolicis diſcernuntur Deniqꝫ q̃uis ſe multis ex=
ponant periculis ⁊ multa mala incurrant dũ corũ ob
tenebratis cõſcientiis iudicant quedã ſibi tanq̃ ſpiri
tualibus eſſe licita que fieri nequeunt abſqꝫ periculo
⁊ pctõ. putaui tamen melius eſſe nõ multa de hoc ca
lamoexarare. hec tamen tacere nõ valeo quin aliqua
liter referam. maxime quia non longe a temporibus
iſtis ſimilia contingerunt. Tandem ſpirituales predi
cti quandoqꝫ ſe deduci permittuntvt ſe iuicẽ familia
riter tangãt ſub ſpẽ caritatis referẽtes ſibi inuicem
ĩmenſum cordis amorẽ quod imprudenter caritatem
appellauit. Sed in hac reſeratione amoris eſt ſũmuꝫ
periculũ q2 ex hoc fabricãtur ſagitte que mentes eoꝝ
vulnerant mortaliter atqꝫ venenant Et quod ſuꝑ oĩa
videẽ michi horrendũ deo angelis hominibus et de
monibus fuerunt iam alique ſpirituales nomine ſpi=
ritu luxurioſo ĩbute que in excuſatione ſue libidinis
ꝑ̃ſumpſerũt dicere ſe habuiſſe in illis actibus impu=
dicis mgana ſeu timenda de deo. Quod nichil aliud
iudico eſſe niſi quoddam incitamentum et induc

tiuum ad ſimilia ſecurius intrandū ꝛ peioꝛa ꝑpetrā
dum. Dic michi qui talibus credis ꝛ adheres ſi iſte
ſunt vere ſpūales vt aſſeris. Quid aliud loq̄ aut face
re deberent niſi ꝙ a ſpū ſancto ꝓcedere p̄t vel ꝓce-
dit. Ab alio aut nihil pꝛocedit noxium ſed ſolū, qḋ eſt
vtile et honeſtum. Quid eni ad ſpiritū ſanctū de tali
bus oſculis aut qualē honoꝛē vnde cōſequit̄ deus ꝛ
que vtilitas aut que neceſſitas tibi ad ſalutē vel alte
ri vt hos tact⁹ facias vel patiaris Que conuentio
ſpūs ad libidinem carnis Que igitur tua pꝛeſūptio
vt hāc cōtumeliam inferas ſpūi ſancto ſcꝫ attribuen
do ſibi tue ip̄udicitie fetoꝛē quē vix demones patiūt̄
quēq̄ temeritas tua mulier ypocrita a facie dei pꝛo
iecta vt dicas delectationem carnis libidinoſam eſſe
gratiam ꝛ conſolationem diuinam. Recede ergo
fera peſſima de finibus meis quia demones non pn̄t
tuam pn̄tiā ſuſtinere. Hec itaq̄ fratres chariſſimi nō
incongrue huic operi ſunt inſerta vt ſciat vnuſquiſq̄
per hec ꝙ venenoſa affectio ſub calore ſpiritus ac-
quiſita ſumme impedit puritatem confeſſionis ꝛ coꝛ
dis mundiciam vt ſic hanc fugiat tanq̄ vicioſam ru-
bigenem que vix p̄t aboleri de mente ſi alicui fuerit
applicata pꝛecipue quia tales perſone q̄ diu ſūt hac
ſagitta percuſſe quaſi nunq̄ pure et integre confiten
tur eo ꝙ ipſum moꝛbum deſpectabilem in peꝛſona
ſpirituali verecundantur totiens detegere plene et
integre confeſſoꝛi: quia verentur expꝛimere aliquas
circunſtantias tali affectioni annexas quas vel ta-
cent vel expꝛimunt imperfecte vtentes verbis ope-

rientibus dictum morbum ſic vt occupatio mētis ſit
quaſi continua circa perſonā dilectam: ⁊ in orone et
in cūctis actibus ſuis ⁊ immaginationes turpes de
ipſa vana cōcupiſcentia cordis ⁊ in memoria ⁊ aſpe/
ctu mentali ipſius ⁊ negligentia in euitando eius p̄=
ſentiam ⁊ colloquiū ⁊ alia que ſibiipſi experiunt: pro
pterea ſepe mutant confeſſorē aut vellent mutare ſi
poſſent. Sicq̧ triſtes ſunt ⁊ accidioſi frequenter tā
ratione affectionis fluctuantis in mēte q̄ȝ ratione cō
feſſionis imperfecte de qua ipſemet cū triſtātur. Sed
quod pei⁹ eſt cū ipſi debēt querere medicos ſpūales
cautos ⁊ expertos qui ſcirent illam egritudinē ⁊ cau
ſas eius agnoſcere ⁊ congruum remediū adhibere.
Non ſolū non faciunt ſed potius ſi ſemel ad aliquem
talem peruenerint ex tūc ipſum fugiūt nec reuertun
tur ad ipſum Querunt ergo confeſſores idiotas ⁊ ſi
plices qui nec morbū intelligunt nec cauſas eius co
gnoſcūt: et ideo neſciunt adhibere congruam mede/
lā. Tm̄ de hac materia dixiſſe ſufficiat vt per hoc ani
mentur per viam puram ⁊ imaculatam incedere ⁊ fu
gere periculoſam veſtem familiaritatē mulierū ſpiri
tualiū que nō melius q̄ȝ fugiendo vitatur Satis eni
poſſet qs hac ſagitta percuſſ⁹ ſe ieiunijs vigilijs ac
diſciplinis affligere et orare quia non fugiat perſo=
nam et omnē occaſionē deſpiciat nūq̄ȝ curabitur il=
lo morbo ſed magis augebitur illud vulnus: ꝑpter
quod ſequamur auxilium ſiue cōſiliū beati hieronimi
dicētis Feminā quā vides bene conuerſantē mente
diligeo corporali frequētia q̄ ītiū libidinis in viſita

tione mulierum eſt. Et mundus cum mulieribus nõ
melius vincitur ꝙ fugiendo quia cum ceteris vitijs
ꝛ morbis quis poſſit reſiſtere huic tamen non poteſt
niſi per fugam. Et alibi. Si mulier potuit vincere
eum qui iam erat in paradiſo non eſt mirum ſi nos im
pediat qui nundum ad paradyſum peruenerunt Et
iterum. Solus cum ſola nõ ſedeas i ſecreto abſqꝫ ar
bitrio ꝛ teſte ꝛ nec ſub eodem tecto ſolus cum mulie
re manſeris nec in preterita caſtitate confidas quia
tu nec ſanſone fortior nec ſalomone ſapientior. Si for
te dicas iam corpus emortuũ eſt: dico q̄niam dyabolꝰ
viuit cuius fatꝰ pruinas extinctas ardere facit. Itẽ
dicit· Omnes virgines xp̄i ꝛ puellas aut equaliter
dilige aut equaliter ignora. ¶ Item beatus augu=
ſtinus dicit Sermo breuis ꝛ rigidus cum mulieribꝰ
eſt habendus Nec tamen quia ſanctiores ſint ideo
minus cauende quo enim ſanctiores fuerint eo ma=
gis alliciunt ꝛ ſub pretextu blandi ſermonis immiſ=
cent ſe vitijs impijſſime libidinis. Crede michi exp=
tus ſum in xp̄o loquor non mentior. Cedros libani .i.
cõtemplationes altiſſime homines et gregũ arietes
.i. magnos prelatos eccleſie ſub hac ſpecie corruiſſe
reperi de quorum cãu non magis p̄ſumebam ꝙ hie=
ronum Et ambro. ſic ait bern. Quotidie cõuerſaris
cum muliere ꝛ continẽs vis putari eſto ꝙ ſis maculã
tamen ſuſpitionis portas Scandalum michi es tol=
le materiam ꝛ cauſam ſcandali quia ve homini illi ꝑ
quem ſcandalum venit.

De verbis vicioſis

SCiendum ꝙ verba vicioſa ⁊ grauia diſticte ſūt
confitenda ſcilicet ſcd̄m differentias ſuas et in
circunſtantiis ⁊ accuſationibus eorumdē. De mur=
muratione que fit qn̄ narratur defectꝰ perſone ab ſē
tis ſic confiteri habes: dic vtrum vere vel falſe ⁊ pro
pter quā cauſam ſcȝ ꝓpter odiū vel vidictā ſi tu du=
xiſti vel inducere feciſti aliquē ad hoc vel deſperiſti ſi
alicui ex hoc nocuiſti vel alicui audienti generaſti o
dium de illo de quo dixiſti vel aliq̇d mali accidit | aut
velle accidere deſideraſti Nō ergo ſufficit dicere mul
totiens murmuraui ⁊ dc multis niſi iſta explices nō
tamē dicas defectū de q̊ murmuraſti ſi eſt verus nec
nomen perſone ⁊ dicatur qualitas perſone aggrauā
tis pctm̄ / ſicut ſi de patre tuo / de ſancto viro de prela
to ⁊ propter quā cauſā: Et ſi defectus eſt falſus con
fitere defectum ⁊ perſonam cui falſum īpoſuiſti ⁊ de=
bes reuocare coram illis quibus propalaſti maxie ſi
defectus eſſet grauius ſunt tamen quidam qui vt mi
nus diſplicent confeſſori exprimunt perſonā cui fece
runt iniuriam vel de qua murmurauerunt qn̄ ipſa ꝑ
ſona reputatur mala quaſi ab oībꝰ vel pre oībus
odioſa vt per hoc iudicentur minus peccaſſe: Sed
hoc eſt vicioſe dictum quia debent in cordibus ſuis
reputare ⁊ per cōfeſſionem oſtendere ſeipſos eſſe pe
iores ꝙ̄ illa perſona quam in ſui excuſationem noia=
re preſumunt. Quidam adhuc peius faciūt quia vt
vt placeant ꝯfeſſori perſonā exprimunt de qua mur=
murauerūt aut offēderunt auferēdo aut īpediēdo eiꝰ
bonum quia ſciunt illā perſonam diſplicibilem con-

feſſor: Iſti grauius peccant ſe confitendo q̄ſit pecca
tū cōfeſſū quia cōtra caritatē proximi dupliciter pec
cant quia faciunt confeſſorē de peccato gaudere qd
cōſitētur ꝛ dicunt iniuriam quam alteri inferūt ꝛ ſic
non dolent de pctō quod cōſitenť ſed potius gaudēt
putentes per hoc captare beniuolentiā detractione
que grauior eſt confeſſori. quoniā detractio eſt quaſi
quoddam homicidium ſpūale occultū ſicut qn ali/
quis audit aliquē laudari de aliqua ꝟtute ꝛ ſufficiē/
tia conatur auferre de corde laudantis: aut cuiuſlibꝫ
audientis illam bonam opinionem que habetur de
illo negando illud ꝛ potius defectum iſtius declarā
do aut ypocritam appellando: qꝛ dicit ꝙ quicq̄d fa/
cit pro humana laude facit Hoc autē viciū cōmittiť
propter inuidiā aut vanam gloriā. Nā detractor que
rit laudari ſuper alios ꝛ potiſſime ſuꝑ illū cui detra/
hit aut timet minus reputari q̄ ille cui laudatur et
inde oritur graue peccatum: quia affectāt mortē aut
ex pulſionem aut tribulationem aut caſum illius de
cuius laude triſtantur ꝛ ſtatim ſunt diſpoſiti ad audi
endum hoc de ipſo cum gaudio quod vitium nōnul-
los ſpirituales pulſat qui nondum paraclytum rece
perunt. Quidam aūt ore non murmurent nec detra
hunt de alis ne ꝛ ipſi deſpicientur aut murmuretur
de ipſis appetunt tamen illud ab aliis fieri ꝛ omnia
talia cum modis ꝛ cauſis ſunt confitenda integre.
De duplicitate qua dicuntur mendatia que eſt qn̄ li
gua ꝛ intentio non concordant quia facit intelligi ꝛ
credi quod non eſt. Tales qn̄qꝫ ſunt duplicitates ꝑ

dictorie ſicut fuerũt i iudea qñ dixit. Aue rabbi Iſti
in ore gerunt ꝛ retro pungere querunt. Nam poſt oſ=
culum fecit xp̄m capi. De ſimulatione que eſt in ver=
bis ſignis ꝛ operibus exterioribus cuius contrariũ
eſt in mente hoc eſt propriũ ypocritarũ Eſt autem ſi
mulatio falſitas veritate depicta vel vitiũ verbis et
actibus virtuoſis operũ Simulatio in verbis ē qñ te
dicis incipientē ꝛ vitioſũ vt per hoc humilis repute=
ris ꝛ cũ hoc p̄legis vt ſic non credatur nec reputeris
qꝫ appetis virtuoſis ꝛ ſufficiens reputari Et ecõtra
rio turbaris ſi talis reputaris Eſt igiť humilitas in
verbo: ſupbia in mente Simulatio in opere eſt qñ fit
actus ꝟtuoſus vt acquiratur ſolũ fama Simulatio
in ſigno ē qñ pretendiť honeſtas i ſenſibꝰ ſꝫ cor ē ple
nũ in honeſtate nec trahitur quis in opere niſi qꝫ ca=
ret oportunitate quma vellet. Si q̇dam religioſi de
die quando videtur vt putanť ſcti ꝛ honeſti ſenſꝰ ſu=
os valde cõponũt ꝛ maxime in officio ꝛ in choro in=
clinationes ꝓfũdas. ꝛ ſimilia faciẽdo. ſed de nocte
nulla ſigna deuotionis oſtendunt dũ nõ ſentiũt ſe vi
deri Si quidã ſe macerãt abſtinendo ſpũales appa=
reãt et iudicentur Aliq̄ exterius apparẽt patientes
ſub ridẽdo qui tñ pleni ira ꝛ triſticia dolẽt de iniuria
eis facta ꝛ ſic omnis ypocrita eſt ſimulator duplex ꝛ
falſus ꝛ per conſequens inimicus ꝛ proditor verita=
tis Et ideo qꝛ huic vitio multa ſunt annexa alia cum
diligenti examinatione debent in confeſſione euome
re virus ſuum ¶ Mendacia ſecundum ſuas ſpecies
ſunt confitenda quia quedam ſunt aliis noxia et he=

grauioꝛa non noris quedã deliberate pꝛolata et gra
uioꝛa illis que pꝛoferuntur a caſu quedam ſũt iocoſa
ad gaudiũ pꝛouocantia que tamen a viris perfectis
ſunt arcenda Quñ ꝟbo dicuntur mẽdatia per quãdã
inaduertẽtiã ſicut narrãtes hyſtorias aut multum ꝓ
lixe loquentes debent confiteri que noſcũt falſa. Qui
vero in pꝛedicationibus narrant miracula non vera
aut hyſtoꝛias deriſiaas ſeu fabulas/ſeu etiã narrant
textũ ſcripture ſancte et tradunt indebite vt coaptẽt
verba ſua male faciunt et confiteri debẽt quia tot va
rietates ſunt in ſacra ſcriptura que poſſunt dici quo/
niam mẽdatio non eget deus adulatoria vt ſunt ver=
ba blanditoꝛia ad complacendũ vel vt cõmendetur
vel beniuolus fiat vel vt ſeruitium reſpiciat ſunt con
fitenda tanq̃ mendacia exprimendo intentionem
quam habuerunt in pꝛedictis et potiſſime qui adulã
tur geſtibus coꝛpoꝛis et actibus manuum et oculoꝝ
vt oſtẽdant affectionem et compaſſionem ad aliquã
quia tales omnes ſunt mendaces et falſi.

¶ Eruditio vtilis ad oĩa ſupꝛadicta. Ca.xxij.

Ut autem ſcias melius cõfiteri ſtudeas ſaltem
ſemel in die examinare quomodo tempus ex/
pendiſti et diſcurre per ſingulas hoꝛas cogitando
loca in quibus fuiſti cum quibus perſonis quid co=
gitaſti quid dixiſti quid audiuiſti q̃d feciſti vt cogno
ſcas relationes lingue coꝛdis et ſenſuum in quibus et
quotiens offendiſti aut dediſti alis materiam offen
dendi et ſic oꝛdina in mente tua ſicut ea fueris me/
moꝛ commiſiſſe Quia melius explicabis omni/

que fueris memor et illa pluries ꝓtracta: et ordinate
repete in mēte tua nec te pigeat in tali examinatione
exercere qꝛ pax ⁊ leticia mētis quam inde cōſequeris
ſupercedit oē mundanum gaudium qđ ſi abſq; diffi-
cultate magna ⁊ cum magna trāquillitate animi iſtū
modū volueris obſeruare. ſtude in paucis delinque-
re vt pauca poſſis recoleṙ et ꝯfiteri Cōfeſſorē eligas
cōpaſſiuū ꝓbatū in tētationibꝰ ⁊ in via ſe cōtinentie
exercentē. Cum ſepe cōfitearis ⁊ aperias oēs defe-
ctꝰ clare et lucide ⁊ ſtimulos quibꝰ moleſtaris. Sit
ille caritatiuꝰ ⁊ humilis diſcretꝰ ⁊ itelligēs ſic ꝙ poſ
cis ad ipſū cōfidenter recurrere ⁊ ſciat tibi remediū
adhibere Aliť aut ſic cecus ceco ducatū p̄ſtet ābo in
foueam cadunt Ad iſta melius obtinēda neceſſaria
eſt tibi ſollicitudo vite que ē primaria ad cordis mū/
diciam ⁊ tutela ad cuſtodiam. Unde ſi es religioſus
ſi pacem queris hinc merito egredieris. Uſus

Cella quaſi celum ſit tibi qua celica cernas.
Hic legas hic horas meditaris rumina plangas
Par eſt in cella foris autem plurima bella.

Si autem eſt ſecularis fuge cōſortia q̄tum potes niſi
pro euidenti vtilitate aut neceſſitate. Expedit etiam
vt portes in corde propoſitum tibi cauendi pro poſſe
ab omni offenſa dei ⁊ proximi. ⁊ debes te amare cum
oratione dicendo Deus in adiutorium meū intende
⁊c. qꝛ ſine auxilio dei ipoſſibile eſt te a quocūq; mīmo
pctō liberari. Et q̄uis deus permittat q̄tuncumq;
ipſum rogaueris in oratione ne in aliqua pctā icidas
non tamē propter hoc deſiſtas a bono propoſito bū

operandi quia hoc deus permittit vt agnoſcas te ī fir
mum cōtinue diuino auxilio indigere. nihilqꝫ boni ꝑ
ipſū poſſe perficere q̄tūcūqꝫ cupias ⁊ proponas.
Propter quod oportet ſemper orare nō deficere. Il
le āūt ſemꝑ orat q̄ nō ceſſat bene facere et mala vita
re deſiderat. Si autē ab incepto bono deſtiteris eo
ꝙ in oratione nō exaudiris tūc eſt ſignum ſpiritualis
edificij quod eſt conſcientie puritas cares principio
cui annexa eſt cognitio proprie vtilitatis ad quod cō
ſequitur virtus humilitatisque mentem in bono con
firmat ⁊ facit hominem contentari de omnibus iudi
cijs ⁊ permiſſionibus diuinis circa omnes creaturas
⁊ ſe. Dum enim in veritate ipſum agnoſcis omnibus
compateris nullum odis. nulli inimicaris. Plꝰ gau
des de paſſionibus et penis corporalibus q̄ꝫ de con
ſolationibus carnalibus. quia tu vides iſta meruiſſe
et eſſe vtilia hec āūt eſſe periculoſa. Sic ergo omnia
preter peccatum diligas. nihil preter peccatum time
as nihil preter deum afficiat. nihil te niſi culpa contri
ſtet. et quoniam cognitio ⁊ accuſatio ſui ipſius que
acq̇ritur per mētis mūditiā ſolitudinem ⁊ mentalē
orationem neceſſe eſt vt quiſquis ad hanc puritatē
peruenire affectet ſolitudinem velut matrem oronis
⁊ mūdicie āplectatur. Et ibi ī lectiōe ⁊ ſui corde ſcru
tatione ſic quotidie exerceat ꝙ omi ocioſitate vitata
oīmqꝫ humana verecūdia poſtpoſita ⁊ deſpecta ad
veram ac purā integram ⁊ plenam confeſſionem nūc
ſe preparet et diſponat.

Modus cognoſcendi ſeipſum Cap. xxiij.

POſtremo qui vult ad ſui ꝑfectam cognitionem
cito ⁊ faciliter peruenire ac perfecte pacem con
ſciente poſſidere. Primo coꝛ ſuum ſpoliet ab omni a
moꝛe ⁊ affectione ſenſuali a quacunq; perſona ⁊ re tē
poꝛali ſic ꝙ inter deū ⁊ coꝛ ſuum nullum ſit medium
Nichil diligat extra deum neq; ꝓpter deum.et tunc ta
lis affectio non erit medium impediens ſed adiuuās
et coaptans Secundo exuat coꝛ ſuū ab amoꝛe inoꝛdi
nato ad ſeipſum ſic ꝙ nō ſit fur ⁊ latro honoꝛis ⁊ lau=
dis appetēdo aliquid de his que debētur ſoli deo ſim
pliciter Nil terrenum appetat niſi pꝛo dei ſeruitio et
vtilitate anime ſue vel pꝛoximi ⁊ ab negat pꝛopꝛiam
voluntatem cupiat alienum velle potius ꝙ̄ ſuum per
ficere nec a voluntate dei ac eius permiſſione anim⁹
ſuus diſcoꝛdet. Tertio ad ſue conſcientie ſtimulum
frequenter exerceat memoꝛando pꝛedicta delicta ſe
ipſum arguendo de negligentia concupiſcentia ⁊ ne
quitia. De negligentia quidem ſe arguat ſi coꝛ ſuum
non bene cuſtodiuit.tēpus inutiliter expendit.ſi ope
ra ſua in finem debitum reduxit. Adhuc ſi fuit negli
gens in oꝛatione in lectione et boni operis executio
ne.quoꝛum vnum non ſufficit ſine altero. Adhuc ſi
fuit negligens ad agendum penitentiam de commiſ
ſis ad reſiſtendum tentationibus a deo permiſſis ad
pꝛoficiendum in bonis ſibi oſtenſis. De concupiſcen
tia autem ſe repꝛehendat cogitando ſi in ſe viuit aut
vixit concupiſcētia ⁊ voluptas appetēdo dulcia mol
lia ⁊ cibaria ſapida veſtimenta delicioſa et obiecta
luxurioſa. cum omnia in pꝛimo motu ſunt fugienda

Modus cognoſcendi ſeipſum.

Item ſi viuit in ſe vel vixit concupiſcentia curioſita
tis appetendo ſcire occulta dei aut creaturam vide=
re pulchra habere ꝓcioſa ꝛ ſimilia que oīa procedūt=
ex auaricia. Item ſi in ſe viuit aut vixit concupiſcen
tia vanitatis appetendo humanū fauorem vel hono=
rem laudē et propriam gloriam. Hec oīa que faciunt
hoiem vanum ſuut fugienda quodcūqȝ ꝛ maxime re=
ligioſo qui dȝ ambulare in veritate coram deo ꝛ homi
nibus ī cunctis bonis operibus ſuis ꝛ ordinare cor/
verba/ꝛ opera/in laudem dei et edificationem proxi=
mi et vtilitatē ſui nichil extra deū penitus appetēdo
De nequitia vero ſe arguat cogitādo ſi in ſe viuit aut
vixit iracundia in verbo vel animo in exteriori ſigno
ꝛ ſi aliquem ad verecundiam ꝓuocauit. Hoc autem
vicium non poteſt corrigi niſi per ſpiritum veritatis
vt ſcilicet homo conſiderat quid meruit per peccatū
mortale. Et per hoc bonitatem dei attendat patien=
tiam que ipſum ſuſtinuit. vſqȝ nunc nec ad huc eum
dānare vult eum iuſte poſſit ac potuerit quotiēs mor
taliter delinquit. Cum ergo veritas ingreditur ani=
mam ꝛ ibi permanet omne cor impatiens et furioſuȝ
efficitur humile et manſuetum et omne cor durum. et
impium efficitur pium et cōpaſſiuū Hec autem virtꝰ
ingreditur ſolummodo in cor mundatum Item cogi
tet ſi in ſe viuit aut vixit nequitia inuidie que de bono
alterius contriſtatur ꝛ de malo iocundantur quod vi
cium directe cōtradixit ſpiritui ſctō. Et ideo ex inui=
dia oritur peccatum in ſpiritum ſanctum quod dici=
tur inuidentia. Contra hoc ſcriptum eſt in matheo

An oculus tuus neq̃ eſt quia ego autem ſum bonus
Et ideo hec peccata non remittuntur in hoc ſeculo
nec ĩ futuro. Itẽ cogitet ſi i eo eſt vel fuit nequitia ac
cidie que conſurget ex tedio boni. aut ocio ſit a te ni/
mia aut ex timore vel dolore alicuius mali. Et ex hoc
oriũtur peſſime ſuſpitiões maligne cogitatiões blaſ
phemie diffidẽtia de deo ⁊ finalis deſperatio. Ad hãc
ſepeſſime deueniũt inſolertie deditі ⁊ qui ſe negligũt
in bonis exercere tempus ſuum vtiliter expendere
nec non qui nimis eſt ambicioſus appetendo exceſſi=
ue honorem talis qui appetit ſupra meritum ſue ſuffi
cientie nunq̃ habebit quod appetit ſed quod peius
eſt iuſto dei iudicio tanto magis trahitur quam
to magis ſeipſum eleuauerit et ꝓcurauerit per alios
trahi ſurſum tanto magis deprimitur ⁊ contemnitur
Qui ergo hoc vicium deſiderat vitare ſtudeat ociũ
vitare ac mentis ⁊ corporis ſuperare pigriciam eorꝫ
q; occaſiones p̃ſcindere que ſũt amor q̃etis et immo
derantia victus ꝓpt̃ has duas cauſas pctã peſima
ſunt perpetrata Et his occaſionaliter et venit ira de
ĩſuper ſodomam ⁊ gomorram. Idcirco ſancti patres
fugientes de ſeculo ad deſertum. Contra illud viciũ
accidie que inficit ⁊ diſſipat omne bonum ſtat in ar=
mis temperantie ⁊ occupationis ⁊ continentie fomẽ
to ne ocioſitatem radicem omnis mali incurrerent ſe
principaliter muniebant. Ca. xxiiii.

Peccatorum origo.

O Mniũ uiciorum capitaliũ vnũ eſt initiũ: ſcꝫ
in gratitudo. Duplex ẽ enĩ radix timor mal

humilians et amor male inflammās. Triplex fomentum eſt concupiſcentia carnis et occulorum et ſuperbia vite. Septiforme caput eſt ſupbia inuidia/accidia/ira/auaricia/gula/luxuria. Inter que ſunt q̇nqȝ peccata ſpiritualia ⁊ duo carnalia. Cū aūt peccatum mortale nō ſit aliud q̄ȝ receſſus a deo per ipſius cōtēptum in ſe vel in ſuo precepto. Cōtempt⁹ autē dei ſit ſuperbia Igitur neceſſe ē vt oīs peccati mortalis culpa ſumat initiū a ſuperbia. Quia vero null⁹ cōtēnit deum vel ſuum p̄ceptum niſi quia aliq̇d ab ipſo timet perdere aut vellet acquirere· Ideo oȝ ꝙ omne pctm̄ actuale trahat originem ab hac duplici radice aut amoris aut timoris. Omnis autem timor habet ortum ab amore quia nullus timet perdere niſi quod amat et ideo amor ⁊ timor ab eodem fouentur. Et q̇a amor inordinatus eſt reſpectu boni temporalis et illud eſt interius extollentia et exterius pecunia inferius laſciuia carnis. Ideo tria ſunt fomenta peccatorū ⁊ viciorum actualium et radicalia duo ad que dū aīa inordinate fertur omnia peccata actualia inordinatur. Et quia hoc fit ſecundum ſeptiformē modū iō ſunt ſeptem peccata capitalia ex quib⁹ generatur diuerſitas peccatorum.

Peccatum in ſpiritum ſanctum

Quamuis oē peccatū ſit extra deum trinum et vnum appropriatur tn̄ aliquod pctm̄ eſſe impatrem aliquod in filium et aliquod in ſpiritum ſanctū. ¶ Peccatum autē in ſpiritū ſanctum eſt iremiſſibile

in hoc ſeculo et in futuro. Non quia in hoc ſicut non
poſſit dimitti ſed quia nō dimittitur niſi raro aut vix
in hoc ſeculo q̄ʒtum ad culpam ⁊ modicum in futuro
q̄ʒtum ad penam. Huius aūt pcti ſex ſunt differētie
Inuidia fraterne gratie. impugnatio veritatis: agni
te. deſperatio. preſumptio obſtinatio: finalis impnia
Primum eſt contra caritatem dei. inq̄ʒtum dolet ꝙ
dn̄s deus eſt bonus: qui etiam bonitate ſua dat gra-
tiā et eſt cōtra caritatem proximi. Secundum eſt cō-
tra veritatem fidei que eſt fundamentum noſtre ſalu-
tis Tertium eſt cōtra aiam dei. quia credit ſe plꝰ pec
caſſe q̄ʒ deus poſſit parcere. Quartum eſt contra iu
ſticiam dei: quia tantum p̄ſumit de miſericordia dei:
ꝙ credit ſe non debere punire de peccatis: ⁊ per hoc
ſe relaxat ad peccandum ⁊ penitere non curat. Qui
tum eſt contra grattiam penitentialem que facit reſili
re a peccatis commiſſis Sextum eſt cōtra gratiā pe
nitentialem que facit p̄cauere a cōmittendis ſcd̄m ꝙ
ipſa finalis in penitentia dicitur ꝓpoſitum nō peni-
tendi ſic enim eſt ſpecies peccati i ſpiritū ſanctu in ſe
cūdū autem ꝙ finalis impenitentia dicit cōfirmatio-
nē peccati vſq̄ʒ in finem: ſic eſt ſequala omniū morta-
liū peccatorum que in hac vita non remittuntur Et
ſi omne peccatum initium ſumit a ſuperbia ⁊ finem
habet a finali impenitentia in quam qui deuenit pu-
nitur in gehenna a qua finali impenitentia nullꝰ pec
cans mortaliter p̄t liberari niſi interueniat gratia me
diatoris chriſti.

Peccati deſcriptiō. Ca. xxvi

Peccati deſcriptio.

Cum omne pctm̄ dicat receſſum volūtatis a pri
mo principio inq̄ꝫtum ipſa volūtas nata eſt agi
ab ipſo ꝛ ſed in ipm̄ ꝛ ꝓpter ipſum. Ideo oē pctm̄ eſt
inordinatis mentio ſiue voluntatis circa quam uata
ſunt eſſe virtus ꝛ viciū Pctm̄ igitur actuales inordi
natio volūtatis. Vel ſecūduꝫ aug. Pctm̄ actuale eſt
dictū vel factū vel concupitū cōtra legē dei. Inordi
natio autē iſta aut eſt tāta ꝙ ordinē extermīnat iuſti-
cie et ſic dicit̄ pctm̄ mortale quod natum eſt auferre
vitam ab aīa ipſam ſeparādo a deo per quē viuificat̄
anima iuſti. Aut eſt tā modica ꝙ ordinē iuſtū nō peri
mit ſed aliquantulū perturbat et ſic dꝛ veniale pecca
tuꝫ quia de ipſo cito veniam poſſumus obtinere pro
eo ꝙ ipſum non tollit gratiam nec eo incurrit inimi-
tiam dei. Ordo autem iuſticie eſt vt bonum eternum
p̄feraт̄ boni tēporali ꝛ bonū honeſtū p̄feratur bono
vtili et voluntas dei p̄feratur voluntati proprie ꝛ iu-
diciū rationes p̄ſit ſenſualitati humane. Et qꝛ lex/vel
precipit hoc et vetat oppoſitum. Et ideo qn̄ eterno
temporale honeſto vtile prefertur ſenſualitas rationi
et voluntas propria p̄fertur dei voluntati cōmittitur
peccatum mortale. de quo dixit ambroſius ꝙ eſt pre-
uaricatio legis dei et celeſtium inobedientia manda
torum. Hoc autē committitur vel qn̄ ſit obmittitur ꝙ
lex precepit ſiue ſit ꝙ lex vetat. Ex quo oritur duplex
genus peccati ſcilicet omiſſum et commiſſum. Quā
do vero bonum temporale plus debito modo diligi-
tur ſed non prefertur eterno ꝛ honeſto non prefertur
vtile et voluntas naturalis plus debito amatur ſic

tamē q̄ non prefertur diuine ⁊ ratio concupiſcit non
tamen prefertur iudicio recte rationis tunc eſt pecca
tum ſolum veniale quia licet hoc fit preter legem diui
nam nō tamen directe eſt contra eam Senſualis aūt
apperitus non p̄fert̄ nec rationi niſi quando ratio ei
cōſentit ideo pctm̄ mortale non committur ſine con-
ſenſu. Si autem ſenſualitas inordinate moueatur cū
iſta inordinatio ad maluz declinet ⁊ ade huc ratio nō
ꝯſentiat aliquod peccatū eſt q᷑ alio mō ledit ordinez
iuſticie ⁊ q᷑ in ſtatu innocētie non moueatur ſenſua-
litas niſi ſecūdū motū rōnis. Ideo ſtante hac non po
terat ibi eſſe veniale pctm̄. Nunc aūt quia rationi re
pugnat ſenſualitas velimꝰ nolimus. ideo neceſſe ha
bemus cōmittere veniale pctm̄ aliquod per primos
motus. Et licet particulariter ac ſigillatim poſſūt de
uitari oīa tm̄ nulla p̄nt caueri quia pctā ſunt iſta et pe
ne peccati originalis vel actualis Et ideo merito di-
cuntur veniale q᷑ hoc ipſo ſūt digna verū q᷑ ratio his
conſentire nō compellitur. Si poſt ꝯſenſum delectio-
nis conſentiatur in opus tunc eſt plenus conſenſus
ac per hoc ē peccati cōſummatio que peruenit vſq᷑ ad
ſupremam portionē rōis ex qua pendet plenitudo cō
ſenſus q᷑ vero nō ſolū conſenſꝰ in opꝰ verū etiam in
delectationē Cōſenſus eſt in quo inferior pars ſequit̄
ſenſualē Ideo ſi in delectactionem ſenſualē ratio ſen
ſualitati conſētiat et ſuccūbat propterea fit ſubuerſio
iuſtitie propter quod cōmittit̄ peccatū mortale q̄uis
minus graue quia non ſolum imputat̄ inferiori par-
ti rationis. ſed etiam ſuperiori que debuit cōpeſcere

ꝛ cohibere inferiorem ne conſentiat

¶ Confeſſio ſiue humiliatio ſuꝑpſius. ca. xxvij.

Ecce deſcripſi cor mundū ꝛ cōſcientiā puram vir ego immūdus ꝛ maculatꝰ multū me offēdere ſciens ꝛ me ipſum neſcientes alienos: alienos defectus diiudicans ꝛ meos non inſpiciēs vicia ꝛ occaſiones viciorum vobis aperiens ꝛ ipſa vicia in me corrigere negligens feſtucā in oculo alieno proſpiciens ꝛ in meo trabem non ꝯſiderans Aliene vite dux eſſe pſumens ꝛ moderamina vite ꝓprie nō tenens oīū mores diſcutiēs ꝛ meos deſerēs erga me ipſū ſecꝰ pmanēs ꝛ circa alios oculatꝰ exiſtens fraterna tn̄ caritate coacto qr oīū fratrum aīās ſicere āplector eo maxime ꝙ eas ſentio perfectā cordis affectare mūdiciam Mūdūq; cor ſollicite ac ſtudioſe pq̄rere quo ipſū attingere valeatis vt ſupra ſcriptū ē veſtra caritatiua dilectio hūiliter ꝛ benigne ſuſcipiat vbiq; ſicut in ſpeculo exemplo veriſſimo viam et ianuam inqua agreditur anima in atrium domus domini quod eſt conſcientie puritas diligentiſſime ſpeculetur firmit attēdētes ꝙ ad dictum atrium nullus vnq̄ in hac vita ꝑuenit niſi modo predicto ſeipſum agnoſcere ſtudeat ſcʒ notitiam ſibi datam a domino. ſuamq; cōſcientiā mundam ꝛ immaculatam ſeruare per confeſſionē puram veram ꝛ integram ſuperius memoratā propōat Ipſe namq; modus confitendi ſuper hūilitate perfecte fundatur procedens ex filiali dei amore qui non patitur in corde habitare peccatū nec circunſtātias pcti quibus putet deum offenſum dummodo ſtatim

euomat per confeſſionem ſecundum ſui poſſibilitatē et noticiam habitā de offenſa. Et hm̄i ſollicitudo ſeruandi coꝛ mundum et conſcientiam mūdam cū ſignū congruum et euidens ꝙ q̄s inter dei electos filiꝰ reputetur. Unde talis anima ſecure poteſt dicere Domine dilexi decoꝛē domꝰ tue/id eſt mundiciam anime mee. et locum habitationis gloꝛie tue/id eſt puritatē conſcientie Et ratio quia voluntate pꝛeſtitiſti decoꝛi puritatis mee vitutem. et in iuſticia apparebo purus et mundus in conſpectu tuo et ſatiaboꝛ cū apparuerit gloꝛia tua. Ad quam nos perducat ipſe deus qui viuit et regnat.

Tractatus peroptimus de confeſſione ſeu puritate cordis et mundicia mentis. Nouiter impreſſus. Pariſiii pro. Iohanne paruo commorāte in vico diui iacobi ad interſignium lilii coronati.
Finit feliciter.

75

(24)

us.

ca.xxvij.
ntiā puram
cū me offēde
alſenos defe
cia ⁊ occaſio
in me corri-
proſpiciens
te dux eſſe ꝑ
iens oiꝫ mo-
ſū sec⁹ ꝑma/
rna tñ carita
ctor eo maxi
e mūdiciam
quo ipſūat-
a caritatius
ꝫ ſicut in ſpe
inqua agre
uod eſt con-
r firmit' attē
n hac vita ꝑ
cere ſtudeat
cōſcientiaꝫ
nfeſſionē pu
atā propōat
litate perfe
ore qui non
rcunſtātias
odo ſtatim